

เทศน์เช้า วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

มันยืนยันสัจจะนะ สัจจะ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว การทำคุณงามความดีนะ กลิ่นของคุณงามความดี เห็นไหม กลิ่นของคุณงามความดีหอมทวนลม กลิ่นของกลิ่นน้ำหอม กลิ่นของสิ่งที่เราสร้างสรรค์ขึ้นมา มันไปตามลมทั้งนั้นแหละ ดูโลกเขาสี เวลาเขาแข่งขันกัน เขาพยายามทำประชาสัมพันธ์ เขาพยายามทำให้เห็นว่าเขาเป็นคนดี แต่เวลาความจริงแล้ว ถ้าคนดีไม่ต้องมีใครไปประชาสัมพันธ์ มันดีขึ้นมาจากหัวใจ เป็นความรู้สึกของตัวเอง จะอยู่บ้านนอกคอกนาขนาดไหนเขาระลึกถึง จะอยู่ที่ไหนเขาระลึกถึงของเขา ความดีอย่างนั้นความดีมันเป็นตามข้อเท็จจริง มันทวนลม มันไปได้ของมัน นี่สัจจะความจริง ถ้าสัจจะความจริงแบบนี้ เราเห็นสิ่งนั้นแล้วเราทำของเรา อย่างน้อยเนื้อต่ำใจ

พวกเราจะน้อยเนื้อต่ำใจว่าทำดีแล้วไม่ได้ดี ทำดีแล้วไม่ได้ดี

เราทำดีของเรา เราทำดีของเราเป็นความดีของเรา ความดีก็คือดีในตัวมันนั่นล่ะ แต่ถ้าเราขาดสติไป เราทำสิ่งใดไปตามแต่อารมณ์ความรู้สึกของเราโดยที่มันมีความน้อยเนื้อต่ำใจ สิ่งนั้นมันให้ผลกับเรานะ วิบากกรรมมันเกิด เห็นไหม กรรมวิภูฏ วิปากวิภูฏ...กรรมวิภูฏ กรรมมันเกิด กรรมการกระทำแล้วมันเกิดวิบาก วิบากมันเกิดที่ไหนล่ะ? มันเกิดจากผลการกระทำนั้น

ถ้าการกระทำนั้น สิ่งนี้มันเป็นความจริง มันเป็นสัจจะ แต่โลก สิ่งที่เป็นโลก เรื่องของโลกๆ มันช่วยเหลือเจือจานกัน มันจุนเจือกัน นั่นเป็นเรื่องโลกๆ ทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าเป็นความจริง เวลานั่งสมาธิภาวนา ใครช่วยเหลือใคร นี่เวลานั่งสมาธิภาวนา เราทำของเราเองนะ จะเจ็บป่วยขนาดไหน จะเวทนาเกิดขนาดไหน หัวใจมันจะฟุ้งซ่านขนาดไหน ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะมันจะทำให้จิตของเราสงบได้ ถ้าจิตเราสงบได้ ถ้าทำจริงๆ จิตสงบได้ แต่มันทำไม่จริง

ทำไม่จริงหมายถึงว่าเราก็ทำแล้วๆ วุฒิภาวะไง เหมือนเด็ก เห็นไหม บอกว่าทำแล้วทำไม่ได้ ทำแล้วทำไม่ได้ แต่ถ้าเด็กที่มีบารมีนะ ปัญหาไม่มีให้แก้ไข ทุกอย่างทำได้ทั้งนั้นแหละ เขาฝันของเขา เขาทำของเขา เขาพยายามทำของเขา เขาผ่านของเขาไปได้ พอผ่านของเขาไปได้ เขามี

ความภูมิใจ นี่ปัจจัยตั้ง สันติภูฏิกโก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เชื่อตรงนั้น ให้เชื่อความจริงที่เกิดขึ้น ถ้าความจริงเกิดขึ้น

แต่พฤติกรรมของเรา การกระทำของเรามันไม่เข้มแข็งพอ ถ้าไม่เข้มแข็งพอมันก็ไม่ได้ผลตามนั้น ถ้าไม่ได้ผลตามนั้นเราก็ไม่เชื่อแล้ว “ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป” นี่ก็เป็นความคิดของเขา เป็นความคิดของกระแสโลก เพราะว่าเขาทำสิ่งใดเขาก็คิดว่าความลับมีในโลกไง แต่มันไม่มีหรอก เพราะเรารู้ของเรา ความลับไม่มีในโลก ใครทำคนนั้นรู้ ถ้าใครทำคนนั้นรู้ สิ่งนั้นมันตกค้างในใจ ถ้ามันตกค้างในใจ

เวลาเราปฏิบัติไป ถ้ามันเป็นเรื่องโลกมันมีเบื้องหน้าเบื้องหลัง เอาธรรมะบังไว้ข้างหน้า สิ่งต่างๆ เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่มีเบื้องหลังของเราไง แต่เวลาเราทำสมาธิฯ ถ้ามีอย่างนี้มันทำสมาธิไม่ได้ เพราะสมาธิ นี่วิจิกิจฉา สิ้นพตปรามาส มันเกิดความลังเลสงสัย มันเกิดต่างๆ แล้วมันเป็นจริงอย่างไร เป็นจริงอย่างไร แล้วก็ถามนะ วิมุตติสุขเป็นอย่างไร วิมุตติสุขเป็นอย่างไร เวลาเขาเป็นสุขทางโลกเขาเป็นสุขกัน แล้ววิมุตติสุขมันเป็นแบบใด

นี่ไง มันมีเบื้องหน้าเบื้องหลัง แล้ววิมุตติสุขเป็นอย่างไรละ

นี่มันได้กระทบใจ เวลาได้สัมผัสสิ่งใด เห็นไหม สุขเวทนา ทุกขเวทนา สุขเวทนา ทุกขเวทนาใครเป็นคนรับรู้มัน นี่ไง เบื้องหลังใจ เบื้องหลังคือใจ ใจมันรับรู้สุขเวทนา สุข สุข เพราะอะไร สุขเพราะมันพอใจ ทุกข์ ทุกข์เพราะอะไร เพราะมันเข้าใจผิด ทั้งๆ ที่เป็นความดีมันเข้าใจของมันผิดมันก็ทุกข์ของมัน พอมันไปเข้าใจถูกต้อง โอ้โฮ! มันมีความสุข มันปล่อยหมดเลย ปล่อยความเข้าใจผิด ความที่มันเป็นทุกข์ๆ มันปล่อยหมดเลย นี่เพราะอะไร เพราะเข้าใจผิด แล้วเบื้องหลังมันละ เบื้องหลังมันมีอะไร? เบื้องหลังมีตัวจิต ภาวสวะ ตัวภพ ตัวความรู้

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านสอน สอนให้ทำความสงบของใจ ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบเข้ามาแล้วเรามาแก้ไขในหัวใจของเรา ถ้าแก้ไขในหัวใจของเราแล้วนะ สิ่งใดจะเกิดขึ้นในโลกนี้มันก็เกิดตามอย่างนี้ สิ่งที่มีมันเกิดขึ้น ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติมันแปรปรวนอยู่อย่างนี้ แต่จิตใจของเรามันก็เป็นธรรมชาติมาตั้งแต่เริ่มต้น ถ้าไม่เป็นธรรมชาติมันไม่เวียนตายเวียนเกิด

นี่ผลของวิญญูะ เรามาเกิดเป็นมนุษย์ เรามาเกิดเป็นมนุษย์ ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบ่มเพาะ ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัย แก้วสารพัดนึกประเสริฐมหาศาล ประเสริฐมหาศาล แล้วเวลาเราบวชมาเป็นพระแล้วทำไมพระไม่อยู่กับร่องกับรอยล่ะ ถ้าไม่อยู่กับร่องกับรอย เห็นไหม นี่ธรรมชาติของธรรมะมาบ่มเพาะ แล้วมันบ่มเพาะได้ไหมล่ะ ถ้ามันบ่มเพาะไม่ได้เพราะอะไรล่ะ

เวลาหลวงตาท่านพูด เห็นไหม โคนศีรษะ โคนคิ้ว โคนต่างๆ ใครๆ ก็ทำได้ เวลาห่มผ้ากาสาพัศตร์ใครๆ ก็ห่มได้ แต่หัวใจมันเป็นจริงหรือเปล่าล่ะ แต่ถ้ามันเป็นจริง ศาสนาจะบ่มเพาะๆ ถ้าเรามีสติ เรามีความระลึกได้อยู่ จะทำอะไรก็ จะจับต้องสิ่งใด ไฟ ถ้าอยู่ที่ไหนมันก็เป็นไฟ จับในที่แจ้งมันก็เป็นไฟ จับในที่ลับก็เป็นไฟ มันเป็นไฟอยู่โดยธรรมชาติของมัน ถ้าเราจะบ่มเพาะของเรา หัวใจของเรามันก็เป็นสัจจะความจริงของเรา มันไม่มีความลังเลสงสัย ถ้ามันมีความลังเลสงสัย นิเวศธรรมมันกั้นสมาธิ มันกั้นสมาธิกั้นปัญญาเลย เพราะอะไร เพราะจิตมันควรสงบแล้วเกิดฝีกหัดใช้ปัญญาขึ้นไป บ่มเพาะด้วยตะบะธรรมให้ใจมันเข้มแข็งขึ้นมา มันก็ไปคิดใจ นี่สุขเวทนา ทุกขเวทนา มันแสวงออกมา มันส่งออกมา มันส่งออกมาเป็นความรู้ของโลกๆ เขาใจ แล้วเอาสิ่งนี้ไปศึกษาธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่มันธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าธรรมมันจะเกิดกับเรามันต้องทวนกระแสกลับเข้ามา

ถ้าทวนกระแสกลับเข้ามา เห็นไหม สิ่งสุขเวทนา ทุกขเวทนา แล้ววิมุตติสุขเป็นแบบใด วิมุตติสุขมันสุขโดยตัวมันเองมันเป็นอย่างไร มันสุขโดยตัวมันเอง ถ้ามันทำความสงบของใจเข้ามา ใจมันก็สงบเข้ามา ถ้าใจมันสงบเข้ามา นี่มันบ่มเพาะอย่างไร ถ้าใจมันสงบเข้ามา

สงบกับไม่สงบก็แตกต่างกันแล้ว ไม่สงบเพราะอะไร ไม่สงบเพราะว่ามันเข้าใจผิด มันหลงใหลได้ปลื้มไปกับสิ่งที่มันเกิดขึ้นเกิดดับในหัวใจนี้ นี่ไง มันไม่สงบ แล้วถ้ามันพุทโธๆ พุทโธ มันก็ความคิดเหมือนกัน แต่สิ่งที่เป็นความคิดมันเป็นสัญชาตญาณเหมือนกัน แต่สัญชาตญาณคือว่ามันเป็นพุทธานุสติ พุทธานุสติบังคับให้กระแสที่มันส่งออกไปให้มาอยู่ที่พุทธานุสติ พุทโธๆ

เวลามันพุทโธจนพุทโธละเอียด จนมันปล่อยพุทโธ มันปล่อยพุทโธ มันปล่อยพุทโธมันก็เป็นตัวมันเอง ถ้าเป็นตัวมันเองก็เป็นตัวมัน เห็นไหม มันทวนกระแสเข้ามา ทวนกระแสเข้ามา ถ้าทวนกระแสเข้า นี่มาบ่มเพาะๆ ถ้ามันมีการบ่มเพาะกันที่นี้ มันจะมีอะไรล่ะ ในเมื่อใจเป็นประธาน

ใจเป็นใหญ่ ใจเป็นทุกๆ สิ่ง แล้วถ้ามันเข้าถึงตัวมันแล้ว สิ่งภายนอกมันจะมีอำนาจอะไรไปเหนือกว่าใจดวงนั้นล่ะ ถ้ามันไม่มีอำนาจเหนือใจดวงนั้น นี่สัมมาสมาธิ

ถ้าจิตเป็นสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิเพราะอะไร เพราะจิตมันสงบเข้ามาแล้ว อวิชชา อนุสัย มันอยู่กับใจ ภวาสวะ ตัณหา ถ้ามันสงบเข้ามาแล้วมันก็จะรู้รื้อค้นของมัน มันก็จะภวานาของมัน มันก็จะฝึกหัดใช้ปัญญาของมัน แล้วปัญญามันเกิดที่นี้ มันมหัศจรรย์ไฉน แล้วเวลาทำ ทำที่ไหนล่ะ? ทำในหัวใจของเราไง

ถ้าทำในหัวใจ คุณิ พระบวชมาก็มีหม่อมมีคณะ เวลาทำข้อวัตรก็ทำพร้อมกัน เวลาภวานาก็ต่างคนต่างไปภวานา เห็นไหม อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนก็จะเข้าทางจงกรม นั่งสมาธิภวานา พอนั่งสมาธิภวานา ความคิดส่งออกๆ คิดถึงนี่มันส่งออกไป เวลาถ้ามันสงบเข้ามาล่ะ เห็นไหม เวลามันสงบเข้ามา มันปล่อยวางเข้ามา ปล่อยวางเข้ามา มันทวนกระแสเข้ามาสู่ภายใน ถ้ามันสงบเข้าภายใน นี่เข้าแก่กันที่นี้ เขาทำกันที่นี้ ถ้าเขาทำกันที่นี้ จิตที่มันทำที่นี้ นี่ความดี เห็นไหม

ความดีของโลก สิ่งที่เป็นความดีของโลก สิ่งที่เป็นเรื่องของปัญหาสังคม เราเกิดมากับสังคม มนุษย์เป็นสัตว์สังคมนะ เราก็ทำคุณงามความดี ความดีของโลกมีการเสียสละ มีน้ำใจต่อกัน มีความกตัญญูต่อกัน มีต่างๆ นี่มันเป็นเครื่องหมายของคนดี แต่ถ้าเอาความจริงขึ้นมา พุทธศาสนา ศีล สมาธิ ปัญญา ปัญญามันเกิดจากการภวานา ภวานาจะเกิดขึ้นจากภายใน ถ้าปัญญาเกิดขึ้นจากภายในมันจะเป็นความจริงของมันขึ้นมา ถ้ามันทำจริงขึ้นมา มันทำสิ่งนี้เป็นความจริงขึ้นมาแล้ว เห็นไหม

นี่ว่า วิมุตติสุขมันเป็นแบบใด สัมมาสมาธินี้

จริงๆ แล้วสิ่งที่เป็นสัมมาสมาธิมันจะสื่อออกมา คนรู้กับคนรู้พูดกันได้ ถ้าคนไม่รู้ เวลาเขาออกมาเป็นตำรา นี่เขียนกันเป็นตำราก็เป็นทฤษฎี เราก็ไปติดกันที่ทฤษฎีนั้น พอติดที่ทฤษฎีนั้นมันส่งออก ใจเราก็ส่งออกอยู่แล้ว แล้วเรายังไปติดทฤษฎีนั้นอีก มันก็ไปสร้างภาพเข้าไปอีกชั้นหนึ่ง แล้วถ้าเวลามันสงบเข้ามามันเป็นอย่างไรล่ะ

เวลามันสงบเข้ามา นี่คือการสร้างภาพ มันเป็นมิจฉาสมาธิ มิจฉาสมาธิเพราะอะไร เพราะมันยังเป็น ๒ อยู่ ถ้าจิตมันสงบแล้วมันปล่อยสัญญาอารมณ์ ปล่อยความรู้สึกออกจากภายนอก ถ้า

มันรู้หรือออกจากภายนอกมันจะเป็นตัวของมันเอง แล้วตัวของมันเองนี่มันพูดได้ไหม มันอธิบายได้ไหม แต่เวลาออกจากสมาธิแล้ว เวลาไปคุยกับครูบาอาจารย์มันบอกเป็นอย่างนั้นๆ เพื่อความถูกต้อง

ถูก ถูก ถ้าถูกมันเป็นแบบนี้ แต่ถ้ามันเป็นทฤษฎี มันออกมาเป็นทฤษฎี นั่นมันเป็นภาคปริยัติ ปริยัติ ปฏิบัติ ถ้าปฏิบัติเป็นความจริงขึ้นมาจะย้อนทวนกระแสกลับเข้ามา ถ้าจิตมันสงบแล้วมันแยกแยะของมัน มันพิจารณาของมัน มันคุณเลขของมัน ถ้าคุณเลขของมัน มันถอดมันถอนของมัน เห็นไหม ถ้ามันถอดถอนของมัน นี่ทำดีใจ ทำดีต้องได้ดี ถ้ามันปฏิบัติ ปฏิบัติตามสัมมาทิฐิตามความเป็นจริงขึ้นมามันจะเป็นความจริงของมัน

ถ้าความจริง เห็นไหม มันไม่หวั่นไหวไปกับกระแสโลก มันไม่หวั่นไหว ไม่กระเทือนสิ่งใดเลย โลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ มันเป็นธรรมชาติของมัน มันมีมาอย่างนั้น วัฏฏะมันเป็นอย่างนี้ สิ่งของมันเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ มันเป็นผลของวัฏฏะๆ แล้วเราก็เกิดมาเป็นผลของวัฏฏะ เป็นธรรมชาติๆ แล้วธรรมชาติมันแปรปรวนของมันไป แล้วสิ่งที่แปรปรวน ใจก็เป็นธรรมชาติ ความเกิดดับก็เป็นธรรมชาติ นี่สิ่งที่ เป็นธรรมชาติ

แต่ถ้ามันสลัดทิ้งละ เวลาเป็นอกุศลธรรมมันสลัดทิ้งขึ้นมา มันสลัดทิ้งแล้วมันเป็นอย่างไร? เป็นสิ่งที่ เป็นธรรมชาติ เห็นไหม ถ้าเป็นธรรมชาติ เป็นวิมุตตिसุข สุขความเป็นจริง สุขเพราะอะไร สุขเพราะไม่มีกิเลสครอบงำมันไง สุขเพราะมันเป็นอิสระไง สุขเพราะว่ามันเป็นเอกเทศ มันเป็นเอกเทศของมัน ถ้าเป็นเอกเทศ

ถ้าเป็นภพ เป็นภพเพราะว่ามันไม่มีองค์ความรู้ มันไม่รู้จริง แต่ถ้าเป็นความรู้จริง ในเมื่อมันสำรอกมันคายของมันออก เพราะมันมีของมัน ถ้ามันเป็นเอกเทศ เอกเทศอย่างไรละ

ถ้าเป็นเอกเทศของมัน ถ้าเป็นเอกเทศแล้ว ผลของวัฏฏะคือกามภพ รูปภพ อรูปภพไม่มีอำนาจเหนือมัน ไม่มีสิ่งใดที่จะชักจูงสิ่งนี้ไปได้ ถ้าไม่มีสิ่งใดชักจูงสิ่งนี้ไปได้ มันเป็นเอกเทศของมัน มันพ้นจากวัฏฏะ

วัฏฏะ วิวัฏฏะ ถ้าพ้นจากวัฏฏะไปเป็นวิวัฏฏะ วิวัฏฏะมันเป็นเอกเทศของมัน นี่วิมุตตिसุข วิมุตตिसุขมันเป็นแบบนี้ มันถึงไม่หวั่นไหวไปกับสิ่งใด ฉะนั้น ธรรมเนียมนี้เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว คุณงามความดี สิ่งที่ทำดีมันทำขึ้น

มาแล้ว ทำด้วยทางโลกมันก็เป็นผลของทางโลก ถ้าทำความดีของเรา จิตเรามีสติมีปัญญาของเรา เรากาวนาของเรามันก็เป็นความดีของเรา นี่สันติวิธี โท่ๆ รู้จำเพาะตน

แต่รู้จำเพาะตนแล้ว ทุมมสากจุกา เอตมมุงคตมุตตม ผู้รู้จริงมี ถ้าผู้รู้จริงมีนะ ครูบาอาจารย์ของเรามี สื่อธรรมะกันมันสื่อกันได้ ถ้ามันไม่มีความรู้จริง ไม่มีองค์ความรู้ที่สื่อออกมา สื่อธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจับต้นชนปลายไม่ถูก เหมือนเราอธิบายทางวิชาการ ถ้าเราไม่รู้ทางวิชาการ เราอธิบายสับสนไป จะค้นก่อนหรือปลายก่อน จะเอาสิ่งไหนก่อน มันจะเอาสิ่งใดก่อน นี่มันเป็นทฤษฎี แล้วเราไม่มีองค์ความรู้ เราเรียงไม่ถูกหรอก

แต่ถ้าเป็นความจริง มันเป็นองค์ความรู้ แล้วมันมีความจริงขึ้นมา ความจริงมันจะพัฒนาขึ้นมาอย่างไร เราทำความสงบของใจขึ้นมาอย่างไร แล้วใจมันสงบขึ้นมาแล้วมันมีความจริงขึ้นมาอย่างไร ถ้ามีความจริงแล้ว เพราะมีความจริง มันออกไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความจริง ความเป็นจริงอันนั้นเวลาพิจารณาไปมันเป็นความจริงแล้วเราเทียบเคียงไปในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเป็นอันเดียวกัน อันเดียวกันที่มีองค์ความรู้ มันถึงอธิบายได้ มันถึงพูดได้ไง

สิ่งที่ทำดีต้องได้ดี เราทำคุณงามความดีของเรา เราอย่าน้อยเนื้อต่ำใจ ทำทางโลกเราก็ทำ ทำเพื่ออะไร? ทำเพื่อสังคมไง กลิ่นของศีลหอมทวนลมไง มันหอมทวนลม คุณงามความดีมันหอมทวนลม นี่ก็คือคุณงามความดี เราต้องทำของเรา เพราะอันนี้เป็นเปลือกเท่านั้นเองนะ คุณงามความดีนี้เป็นเปลือกหุ้มไว้ ต้นไม้มันมีเปลือก มันมีแก่น แก่นคือความรู้สึกลึกซึ้งของเรา ถ้าความรู้สึกลึกซึ้งนี้เราพิจารณา มันสงบเข้ามา เห็นใหม่ เปลือก กระทบ เข้ามาถึงแก่น พอแก่น มันทำงานของมัน แก่นมีความจริงของมัน

ทำคุณงามความดีของเราเพื่อประโยชน์กับเรา ถ้าประโยชน์กับเรา จะเห็นคุณค่ามาก เห็นคุณค่าว่าชีวิตนี้ต้องมีการพลัดพรากเป็นที่สุด ทุกคนก็ต้องเป็นแบบนี้ แต่หัวใจของคนที่มีนั้น ขวนขวายทำได้จริง มีสมบัติ มีอึดตบสมบัติกับใจดวงนี้สำคัญ ถ้ามีอึดตบสมบัติกับใจดวงนี้ เห็นใหม่ สิ่งภายนอกจะแปรปรวนอย่างไรเรื่องของวิภวณะ แต่หัวใจนี้มันไม่แปรปรวนไปกับใคร หัวใจนี้มีจุดยืน หัวใจนี้มีความสุขแท้คือวิมุตติสุข เอวัง